

अमेरिकेची राज्यघटना

पेपर क्र. 90

- प्रा. डॉ. जयश्री कांबळे

संघराज्य शासन आणि राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये

- संघराज्य निर्मितीचे दोन प्रकार:

१. केंद्राकर्षी

२. केंद्रोत्सारी

अमेरिकन संघराज्याची वैशिष्ट्ये

१. मध्यवर्ती सत्ता आणि घटकराज्ये यातील सत्ताविभागणी
२. लिखित व परिदृढ स्वरूपाची राज्यघटना
३. सर्वोच्च न्यायालय
४. संघराज्यातून फुटून बाहेर पडण्याचा अधिकार नाही
५. स्वतंत्र राज्यघटना

अमेरिकन संघराज्याची वैशिष्ट्ये

६. घटक राज्यांना समान दर्जा
७. दुहेरी नागरिकत्व
८. दुहेरी प्रशासन व्यवस्था
९. घटक राज्यांना अस्तित्वाची हमी
१०. घटक राज्यांना घटना दुरुस्तीचा अधिकार

अमेरिकन राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये

१. लिखित व निर्मित राज्यघटना
२. घटनेचे सर्वश्रेष्ठत्व
३. परिदृढ राज्यघटना
४. जनतेचे सार्वभौमत्व
५. संघराज्याची निर्मिती

अमेरिकन राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये

६. अध्यक्षीय शासनपध्दती
७. सर्वश्रेष्ठ न्यायालय
८. सत्ताविभाजनाचे तत्व
९. नियंत्रण व संतुलनाची पध्दती
१०. मुलभूत अधिकार

अमेरिकन राज्यघटनेचा विकास (संविधानाची उगमस्थाने)

१. काँग्रेसने मंजूर केलेले कायदे
२. सदस्यांनी घेतलेले निर्णय
३. न्यायालयीन निर्णय
४. रूढी, परंपरा
५. घटनादुरुस्तीद्वारे संविधानाचा विकास

